

Західноукраїнський національний університет
Навчально-науковий інститут міжнародних відносин
ім. Б. Д. Гаврилишина
Кафедра іноземних мов
та інформаційно-комунікаційних технологій

WEST UKRAINIAN NATIONAL UNIVERSITY
Bohdan Havrylyshyn Education
and Research Institute of International Relations
Department of Foreign Languages
and Information and Communication Technologies

ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ

Співорганізатори:
Львівський національний університет
імені Івана Франка
“Асоціація вчителів англійської мови
“TESOL-Україна”
Університет Мармара (Туреччина)
Віденська вища педагогічна школа (Австрія)
Люблянська школа бізнесу (Словенія)
Академія WSB, Домброва Горніча (Польща)
Грузинсько-американський університет (Грузія)
Жешувський Університет (Польща)

In Partnership with:
Ivan Franko National University of Lviv
TESOL Ukraine Association
of English Language Teachers
Marmara University (Turkey)
The University College
of Teacher Education in Vienna (Austria)
Ljubljana School of Business (Slovenia)
WSB Academy, Dąbrowa Górnicza (Poland)
Georgian-American University (Georgia)
University of Rzeszow (Poland)

МАТЕРІАЛИ
Міжнародної
науково-практичної конференції

**«СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ У ФІЛОЛОГІЧНИХ
ТА ПЕДАГОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ:
ВІТЧИЗНЯНИЙ І МІЖНАРОДНИЙ ВИМІР»**

20 березня 2026 року

PROCEEDINGS
of the International Scientific
and Practical Conference
**“CONTEMPORARY TRENDS IN PHILOLOGICAL
AND PEDAGOGICAL RESEARCH:
NATIONAL AND INTERNATIONAL DIMENSIONS”**

MARCH 20, 2026

Тернопіль, 2026 /Ternopil, 2026

ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Навчально-науковий інститут міжнародних відносин імені Б. Д. Гаврилишина
Кафедра іноземних мов та інформаційно-комунікаційних технологій

У співпраці з:

Львівським національним університетом імені Івана Франка (Україна)
Асоціацією вчителів англійської мови «TESOL-Україна»
Університетом Мармара (Туреччина)
Віденською вищою педагогічною школою (Австрія)
Люблянською школою бізнесу (Словенія)
Академією WSB, Домброва-Гурничча (Польща)
Грузинсько-американським університетом (Грузія)
Жешувським університетом (Польща)

WEST UKRAINIAN NATIONAL UNIVERSITY
Bohdan Havrylyshyn Education and Research Institute of International Relations
Department of Foreign Languages, Information and Communication Technologies

In Partnership with:

Ivan Franko National University of Lviv (Ukraine)
TESOL Ukraine Association of English Language Teachers
Marmara University (Turkey)
The University College of Teacher Education in Vienna (Austria)
Ljubljana School of Business (Slovenia)
WSB Academy, Dąbrowa Górnicza (Poland)
Georgian-American University (Georgia)
University of Rzeszow (Poland)

МАТЕРІАЛИ

Міжнародної науково-практичної конференції
**“СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ У ФІЛОЛОГІЧНИХ ТА ПЕДАГОГІЧНИХ
ДОСЛІДЖЕННЯХ: ВІТЧИЗНЯНИЙ І МІЖНАРОДНИЙ ВИМІР”**
20 березня 2026 року

CONFERENCE PROCEEDINGS
**“CONTEMPORARY TRENDS IN PHILOLOGICAL AND PEDAGOGICAL
RESEARCH: NATIONAL AND INTERNATIONAL DIMENSIONS”**
MARCH 20, 2026

Тернопіль, 2026 /Ternopil, 2026

УДК 81'42

С 91

Рецензенти:

Ольга Косович, д-р філол. наук, професор, завідувач кафедри романо-германської філології Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка

Наталія Батрин, канд. філол. наук, доцент Західноукраїнського національного університету

Редакційна колегія:

Людмила Крайняк, канд. філол. наук, доцент

Світлана Рибачок, канд. філол. наук, доцент

Людмила Морозовська, канд. філол. наук, доцент

Відповідальна за випуск – **Людмила Крайняк**, канд. філол. наук, доцент, завідувач кафедри іноземних мов та інформаційно-комунікаційних технологій Західноукраїнського національного університету

*Рекомендовано до друку на засіданні кафедри іноземних мов
та інформаційно-комунікаційних технологій
Західноукраїнського національного університету,
протокол № 8 від 12 березня 2026 р.*

Сучасні тенденції у філологічних та педагогічних дослідженнях:
С 91 вітчизняний і міжнародний вимір: матеріали міжнародної науково-практичної конференції, 20 березня 2026 р, ЗУНУ, Тернопіль. 240 с.

До збірника увійшли тези доповідей учасників Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні тенденції у філологічних та педагогічних дослідженнях: вітчизняний і міжнародний вимір», в яких висвітлюються філологічні та педагогічні проблеми сучасності, аналізуються результати теоретичних та прикладних досліджень у сфері лінгвістики, літературознавства, міжкультурної комунікації, перекладознавства та методики викладання іноземних мов.

Для аспірантів, науковців, викладачів гуманітарного циклу дисциплін, а також студентів філологічних спеціальностей вищих навчальних закладів.

За зміст наукових праць та достовірність наведених фактологічних і статистичних матеріалів відповідальність несуть автори публікацій. У збірнику зберігається стилістика та орфографія авторів матеріалів.

УДК 81'42

NATALIIA RYBINA, YULIIA ZADOROZHNA
REPRODUCING ARGUMENTATIVE STRUCTURE IN UKRAINIAN
TRANSLATIONS OF ENGLISH PUBLICISTIC DISCOURSE..... 102

OLGA TSARYK, YELYZAVETA POVOROZNYK
STRATEGIES FOR TRANSLATING METAPHORICAL STRUCTURES
IN ENGLISH POPULAR SCIENCE TEXTS 104

**СЕКЦІЯ 3. МІЖКУЛЬТУРНА КОМУНІКАЦІЯ /
AREA 3. INTERCULTURAL COMMUNICATION 107**

НАТАЛІЯ ГАНТИМУРОВА, АНТОН ГАНТИМУРОВ
ВЕКТОРИ ВИХОВНОЇ РОБОТИ, МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ
ТА СОЦІОКУЛЬТУРНОГО РОЗВИТКУ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ В
ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ 107

АЛЛА ІЩУК, ОЛЕНА ІЩУК
ЕМОЦІЙНИЙ КОМПОНЕНТ У ЕЛЕКТРОННОМУ ЛИСТУВАННІ:
ВЕРБАЛЬНІ, ПУНКТУАЦІЙНІ ТА ГРАФІЧНІ МАРКЕРИ 109

ОЛЕКСАНДРА КАШУБА, ГАЛИНА НАВОЛЬСЬКА, АНДРІЙ ТУРЧИН
КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ПОЛКУЛЬТУРНОГО ОСВІТНЬОГО
ПРОСТОРУ В СУЧАСНІЙ ПАРАДИГМІ..... 112

ЛЮДМИЛА КРАЙНЯК, КАРОЛІНА СВИДА
МОВНА ПОВЕДІНКА УЧАСНИКІВ МІЖКУЛЬТУРНОЇ
ПРОФЕСІЙНОЇ КОМУНІКАЦІЇ: УКРАЇНСЬКО-АНГЛІЙСЬКІ
ЗІСТАВЛЕННЯ..... 116

ВІТАЛІЙ КУЛЬЧИЦЬКИЙ
МІЖКУЛЬТУРНА КОМУНІКАЦІЯ В СУЧАСНІЙ ПЕДАГОГІЧНІЙ
ПАРАДИГМІ 119

ЛЮДМИЛА МОРОЗОВСЬКА АЛІНА НАЗАР
РИТОРИЧНИЙ ФРЕЙМІНГ КІНОПРЕМІЇ «ОСКАР»
В УКРАЇНСЬКОМУ ТА БРИТАНСЬКОМУ МЕДІАДИСКУРСІ:
ЛІНГВОКОГНІТИВНИЙ АСПЕКТ 122

ТЕТЯНА П'ЯТНИЧКА
ПЕРЕКЛАД КУЛЬТУРНИХ КОДІВ У РІЗНИХ СТИЛЯХ ТА
ДИСКУРСАХ..... 124

ІННА ШИЛІНСЬКА, АНАСТАСІЯ КУСЕНЬ
ДИСКУРСИВНІ ОСОБЛИВОСТІ ЦИФРОВОГО КОНТЕНТУ
В АСПЕКТІ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ..... 127

BARIŞ ERIÇOK
K-12 INTERNATIONALISATION AND TEACHER PREPAREDNESS:
THE MISSING LINK AS A RECURRING PATTERN IN THE
LITERATURE..... 130

5. Ishchuk A., Kernozhytska O., Tretiak L. Navigating ethical challenges in business communication. Актуальні питання гуманітарних наук. 2024. Вип. 72, том 2. С. 169–175. <https://doi.org/10.24919/2308-4863/72-2-25>
6. Ishchuk O. M., Ishchuk A. A. Netiquette in emails as a distinctive feature of successful communication. Modern Scientific Research: achievements, innovations and development prospects: Proceedings of the 4th International scientific and practical conference. MDPC Publishing. Berlin, Germany. 2021. P. 206–209. URL: <https://shorturl.at/h3sJ5> (дата звернення 21.02.2026).
7. Kruger J., Epley N., Parker J., Ng Z.-W. Egocentrism over e-mail: Can we communicate as well as we think? Journal of Personality and Social Psychology. 2005. № 9(6), p. 925–936. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.89.6.925>

**ОЛЕКСАНДРА КАШУБА
ГАЛИНА НАВОЛЬСЬКА
АНДРІЙ ТУРЧИН**

ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
ВОЛОДИМИРА ГНАТЮКА, ТЕРНОПІЛЬ, УКРАЇНА

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ПОЛІКУЛЬТУРНОГО ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ В СУЧАСНІЙ ПАРАДИГМІ

Полікультурний освітній простір розглядається як середовище, що відображає культурну різноманітність суспільства та забезпечує умови для збереження і розвитку культурної самобутності кожної особистості. Він виступає як механізм інтеграції індивіда в загальноосвітній культурний контекст через глибоке розуміння власного національного коріння. Важливою характеристикою цього простору є його відкритість та динамічність, що вимагає особливої гнучкості та здатності до міжкультурного діалогу.

Розвиток полікультурної освіти в Україні здійснюється в контексті загальноєвропейської інтеграції, що передбачає відповідність національних стандартів міжнародним вимогам до професійної компетентності вчителя. Це завдання передбачає відмову від монокультурних підходів на користь полікультурної моделі, яка визнає цінність кожної культури як невід'ємної частини загальнолюдської спадщини.

Практичне значення впровадження полікультурної освіти в Україні залежить від культурних умов сучасного суспільства, що зумовлені глобальними міграційними процесами, погіршенням соціальної ситуації через воєнну агресію, а також потребою у висококваліфікованих фахівцях, здатних здійснювати професійну діяльність у полікультурному суспільстві.

Ця наукова проблема знайшла своє відображення в українських та зарубіжних наукових розробках низки вчених. Л. Султанова [7] здійснила фундаментальне дослідження теоретичних та методичних засад полікультурної освіти майбутніх викладачів вищих навчальних педагогічних закладів; К. Бейкер [2] працював над ідеєю білінгвальної освіти; О. Гуренко [3]

розглянуто полікультурність та полікультурну освіту як філософську та соціально-педагогічну проблему; О. Свиридчук [6] здійснила порівняльний аналіз підготовки майбутніх вчителів Канади та України до роботи в полікультурному середовищі; А. Лесик, Д. Корнеєв [4] проаналізували реалізацію полікультурності в закладах вищої освіти; О. Безкоровайна [1] обґрунтувала пріоритетність та інноваційність полікультурності у формуванні громадянської ідентичності студентів у ЗВО.

Полікультурна освіта (англ. *Multicultural education*) – це відносно нова концепція у вітчизняній освітній галузі. «Міжнародний педагогічний словник» розглядає це поняття як втілення ідеї культурного плюралізму в освіті, «Міжнародна енциклопедія освіти» визначає її як освітній процес, у якому представлені дві або більше культур, що відрізняються мовою, етнічною приналежністю, національністю чи расою; це важливий компонент сучасної освіти, який допомагає учням засвоювати знання про інші культури, розуміти спільність та унікальність традицій та культурних цінностей інших народів, а також культивувати серед молоді дух поваги до чужої культурної ідентичності [5, с. 31].

«Полікультурна освіта», на думку О. Безкоровайної, інтегрує знання про культуру, яка є спадщиною цивілізованого світу. Вона охоплює етнічні та національні культури, розглядаючи їх як продукти історичного збагачення та злиття різних культур. На цьому рівні метою мультикультурної освіти є надання особі можливості ідентифікувати себе з власною етнічною приналежністю, культурою та громадянством. Це процес, за допомогою якого люди дізнаються про різні типи культур (расу, етнічну приналежність, суспільство, стать, релігію тощо), прагнучи збагатити своє духовне життя, розвинути глобальну перспективу, опанувати різні види діяльності, засвоїти та практикувати соціальні норми та моральні цінності, а також культивувати готовність і здатність гармонійно співіснувати з іншими [1, с. 115].

Українські науковці вважають, що головною метою полікультурної освіти є формування нового мислення, яке визнає полікультурну перспективу розвитку суспільства, розуміє, визнає та захищає право різних культур на існування як незалежних одиниць та як єдиного цілого, що сприяє універсальному розвитку людської культури [6, с.131].

Сьогодні полікультурна освіта вважається парадигмою, яка теоретично відображає реальний прогрес сучасної етнічної політики та культурної освіти, зокрема втілюючи прагнення до взаєморозуміння та навчання між різними культурами, а також сприяючи толерантності та культурному розмаїттю. Методологічна основа полікультурної освіти спирається на філософські доктрини щодо побудови відкритих суспільств, взаємозалежності, культурного діалогу, культурного плюралізму, принципів культурної рівності та мультикультуралізму, культурного релятивізму та взаємозв'язку національного й загальнолюдського. Впровадження мультикультурної освіти у ЗВО сприятиме вихованню фахівців зі зрілим світоглядом; сприятиме позитивному ставленню до представників інших етнічних груп, релігій та культур; розвиватиме їхню духовну гнучкість, здатність до міжкультурної комунікації на основі

толерантності, іншими словами, виховуватиме фахівців, здатних виконувати свої професійні обов'язки в багатокультурних суспільствах [3, с. 101].

Змістове наповнення полікультурної освіти, на думку С. Сисоєвої, розкриває напрями реалізації цього принципу в сфері освіти: створення шкіл для національних меншин, навчання рідною мовою, видання підручників та літератури мовою національних меншин тощо. Ця освітня модель враховує потреби різноманітних культурних груп, що проживають у певних середовищах, та заохочення їхньої активної участі в суспільному житті. Її цілі передбачають: популяризацію знань про суспільства та культури різних країн; стимулювання інтересу та бажання вивчати інші культури; розвиток навичок, необхідних для життя в нових суспільствах; розвиток усвідомлення відмінностей та толерантності до морального та релігійного розмаїття; сприяння розвитку відкритого розуму та комунікативних навичок [5, с.32].

Науковці [4] відзначають, що найважливішими умовами впровадження полікультурної освіти в закладах вищої освіти є: забезпечення полікультурного потенціалу кожної дисципліни (полікультурно орієнтована навчальна програма), створення мобільної моделі полікультурного середовища освіти у ЗВО (відповідне внутрішнє (освіта, розвиток, соціалізація, комунікативне середовище) та зовнішнє середовище (вимоги ринку праці різних країн, стандарти професійної підготовки тощо), розвиток міжкультурної компетентності студентів та міжкультурної інклюзивності в позанавчальній діяльності, а також створення груп, які сприймають різноманітність та включають ідеї, переконання чи групи з різних країн та культур [4, с. 21].

На думку О. Свиридюк, вивчення дисциплін гуманітарного циклу (українська мова, іноземні мови, латинь, література, географія, етика, релігія, образотворче мистецтво тощо) забезпечать полікультурну підготовку майбутніх фахівців [6, с.132].

Вимагає змін і система викладання іноземних мов як важливого засобу комунікації [1, с. 118]. Ефективними визначено як традиційні форми організації полікультурної освіти (навчальні заняття, самостійна робота тощо), так й інтерактивні (тренінги, ділові ігри, дискусії, вебінари брейн-ринги, диспути, «круглі столи», перегляд відеофільмів, залучення здобувачів до проєктної діяльності тощо) [7, с. 22].

У цьому контексті кафедрою іноземних мов ТНПУ імені Володимира Гнатюка розроблено програму навчальної дисципліни «Мультикультуралізм, толерантність і міжкультурний діалог». Важливим принципом побудови цієї дисципліни є відбір знань з різних галузей наук, які забезпечують розвиток умінь, що в своїй сукупності сприяють формуванню полікультурності здобувачів. Метою є запобігання проявам нетерпимості до інших скрізь призму усвідомлення та прийняття багатоаспектності людського існування в різних культурних та соціальних контекстах. Завданням дисципліни є формування вмій і навичок міжкультурного розуміння та толерантної поведінки в міжетнічних стосунках; сприяння розвитку соціального сприйняття, довіри, вміння слухати іншого, емпатії та співчуття; розвиток комунікативних навичок виражати почуття без конфліктів та насильства.

Нові перспективи полікультурної взаємодії відкриває використання цифрових платформ (Moodle, Google Classroom, Zoom, Microsoft Teams). Цифрові технології сприяють персоналізації навчання та розвитку критичного мислення, що є важливим для аналізу культурних контекстів. Міжнародна академічна мобільність дає можливість учасникам освітнього процесу навчатися, викладати, підвищувати кваліфікацію, займатися науковою діяльністю в іншому закладі вищої освіти України чи за кордоном. В ТНПУ реалізуються міжнародні освітні та наукові проекти (Erasmus+ Erasmus+ KA1, Erasmus+ KA2, COIL тощо).

Отже, полікультурний освітній простір детермінований сучасними соціокультурними трансформаціями та євроінтеграційними векторами розвитку України. Перехід від монокультурної до полікультурної парадигми є не лише педагогічною, а й стратегічною цивілізаційною необхідністю. Успішна імплементація полікультурної освіти можлива лише за умови системного підходу, що включає оновлення змісту гуманітарних дисциплін, впровадження інтерактивних методів навчання (тренінги, проектна діяльність), педагогічну взаємодію та забезпечення цифровізації освітнього простору. Полікультурність здобувачів формується як синтез поваги до власної держави та толерантності до культурного розмаїття світу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Безкоровайна О. Полікультурні засади формування громадянської ідентичності студентів в умовах закладу вищої освіти. *Advanced Linguistics*. 2023. № 11. С. 113–122. DOI: <https://doi.org/10.20535/2617-5339.2023.11.278269>.
2. Бейкер К. Основи білінгвальної освіти і білінгвізму. 5-те вид. Дніпро: ЛІРА, 2016. 645 с.
3. Гуренко О. Полікультурність і полікультурна освіта в Україні як філософська та соціально-педагогічна проблема. *Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка*. 2015. № 7 (296). С. 93–105.
4. Лесик А., Корнєєв Д. Ідеї полікультурності та їх реалізація в освітньому середовищі закладу вищої освіти. *Вісник Університету імені Альфреда Нобеля. Серія: Педагогіка і психологія. Педагогічні науки*. 2021. № 2 (22). С. 18–22. DOI: <https://doi.org/10.32342/2522-4115-2021-2-22-2>.
5. Міждисциплінарний тезаурус дослідження освітніх та виховних проблем на пограниччі України: наук. видання / уклад.: С. О. Сисоева, Р. Х. Вайнола, М. В. Михайліченко. Київ : ЦП Компринт, 2024. 63 с.
6. Свиридюк О. Підготовка майбутніх вчителів до роботи в полікультурному середовищі: порівняльний аналіз Канади і України. *Studia Zarządzania i Finansów Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu*. 2018. Nr 14. С. 121–134.
7. Султанова Л. Теоретичні і методичні засади полікультурної освіти майбутнього викладача вищого педагогічного навчального закладу: автореф. дис. д-ра пед. наук : 13.00.04. Київ, 2018. 31 с.